

Oddagrein
Eirikur Lindenskov
blaðstjóri

VIKUSKIFTI

12. JANUAR 2016

Jógvan á Lakjuni eigur sjálvur bukkin

Í óðum verkum klaskaði hann sjónvarpið og útvarpið saman

Ein maður hevur ábyrgdina av, at Kringvarpið hevur eina redaktión heldur enn tvær. Jógvan á Lakjuni. Tí tað var hann, sum í óðum verkum klaskaði Sjónvarp Føroya og Kringvarp Føroya saman í ein stovn.

So kann hann spyrja so galið hann vil Rigmor Dam og onnur, sum nú ráða, hví Kringvarpið bara hevur eina redaktión heldur enn tvær, so sum politiska ætlanin var. Og har eru vit aftur við sama ábyrgdar-mannin. Jógvan á Lakjuni eigur ábyrgdina, tí hann lat stovnin sleppa at leggja báðar redaktiónirnar saman í eina – eftir umstøð-unum stóra og sterka redaktión. Jógvan á Lakjuni var mentamálaráðharri í landsstýr-inum frá 2004-2008. Tað var í 2004, at hann

avhøvdaði SvF sum stovn og legði hann undir ÚF.

Men Jógvan á Lakjuni hevði ikki bara ábyrgdina av stovninum, tá teir vóru lagdir saman. Hann hevði eisini ábyrgdina frá 2005-08, tá redaktiónirnar vuku saman.

Jógvan á Lakjuni hevði eisini ábyrgdina av Kringvarpinum, tá politiska avgerðin varð tikin í 2007 um, at Kringvarpið ikki longur skuldi hava lýsingar. Hann hevði ábyrgdina, tá stovnurin yvir eitt fimm ára skeið skuldi niðurlaða lýsingarpartin, so privatar útvarpsstøðir kundu taka yvir hendan partin og aðrir privatir miðlar við. Men hvat hend? Eink. Ella enn verri: Tað øvugt hendi. Undir Jógvan á Lakjuni herdi Kringvarpið kappingina um lýsingarnar soleiðis, at privatar útvarpsrásir ongan kjans finga at fáa fótin fyri seg.

Árið eftir settu til dømis vit í Miðlahúsi-num nógvar pengar í eina privata útvarps-rás – júst tí at lýsingarparturin hjá Kring-vaepinum skuldi niðurlaðast.

Jógvan á Lakjuni skuldi heldur skammast. Hann skuldi biðið fólkið um umbering fyri, at hann bar seg so ábyrgdarleyst at sum mentamálaráðharri. Og hann skuldi latið vera við at øst fólk upp um Kringvarpið nú – tí hann eigur sjálvur ábyrgdina og skommina av støðuni, sum ikki kann rættast uppafur, tí skaðin er so umfatandi.

Og Kringvarpið hevur eina redaktión, sjálvt um tey sjálvi siga seg hava fyra. Har er ein leiðsla og redaktionella ábyrgdin liggur á einum stað. »Heiðurin« eigur Jógvan á Lakjuni einsa-mallur.

Visti tú?

At kvinnur í Føroyum
hava havt valrætt í
100 ár?

FRÁFARIN LØGMAÐUR

Tjóðarsemju um útreiðslur

– Veitslan steðgar, um vit bara lata standa til!

– Vit skuldu upp á sama máta, sum vit kenna tað frá eitt nú Danmark, gjørt eina tjóðsrsemju millum allar flokkar um, at landsins útreiðslur ella landsins figgjarkarmar ikki vaksa

meir enn eitt vist, hetta er neyðugt.

Tað skrivur Kaj Leo Holm Johannesen, fyrrverandi løgmaur á Facebook.

– Lata vit almennu útreiðslurnar vaksa við umleið 4 prosentum fyri friðs skyld, sum vit síggja nú, so gongur ikki leingi, so steðgar veitslan.

Í blaðnum...

Hundar ræðast muslimar

umafturafturu m
Síða 40

Tey ungu tevja politikkin

Tema síða 12

MÓÐURMÁLSDAGUR

Ensk-ismur hótta danismur

Málið hjá ung-dóminum er nógv meira ávirkað úr ensk-um enn donskum

– Fyrr var vanligt at hefta seg mest við danismur í føroyskum máli. Í dag tykist sum um angulsaksisk ávirkan hevur tikið henda leiklut.

Soleiðis skrivur Snar.fo, nú móðurmálsdag-urin nærkast, og Málráðið ætlar, at haldið í sambandi við móðurmálsdagin í ár fyrst og fremst skal venda sær til ungdomin.

Móðurmálsdagur er 25. mars, tá V. U. Hammershaimb varð føddur henda dagin í 1819. Men í ár fellir dagurin á langafriggjadag, og tí verður haldið flutt til annan dag. Snar.fo skrivur víðari:

– Í miðlunum er alt vanligari at hoyra ensk orð og vendingar, serliga tá ið ung hava orðið. Í stuttfilminum Sigarett (2010) hjá Heiðriki á Heygum sigur hann: "Eg eri úti av sigarettum", sum stavar úr enskum: "I am out of cigarettes". Í práti um fitness varð í ungdómssendingini Røddin brúkt orðið legitt, um tað, sum er lógligt, framborðið sum á enskum [læit]. Skilligt er, at tað er úr enskum: legit, sum er slang av orðinum legitimate, lógligt. Á Ungdómstinginum í 2016 segði ein, at "vit skulu enkorreggja tey, ella hvussu tað nú eitur á føroyskum".

Tá vit skriva á teldu í skúlanum seyva vit,

Móðurmálsdagur er 25. mars – á føðing-ardegnum hjá V. U. Hammershaimb

og tá vit fara í biograf síggja vit ein treylara. Í løgtinginum kunnu politikarar klira, meðan tollarar klarera.

Ávirkan úr enskum er ikki nýggj í føroyskum máli. Í 1997 skrivaði Tórður Jóansson doktararitgerðina English loanwords in Faroese. Í hesum sambandi kunnu vit nevna søgulig orð og hugtøk, sum at sigla klos í land við trolara, har bæði close og trawler eru úr enskum, eins og skeilett, sum er vindeygad í dekkinum, ið letur skylight sleppur niður undir.

Í dag eru telduspøl á enskum og mest sum alt, ið vit raka við á telduni og á netinum, er á enskum.

At tosa um í flokkinum: Hvussu ávirkar teldan móðurmálið? Hvussu ávirka miðlarnir móðurmálið? Hvussu fer at verða í framtíðini? Kann tað hugsast, at føroyskt fer at koma í staðin fyri ensku heitini í telduspølum og miðlum?

Sosialurin

Tel. 341800
www.sosialurin.fo

Stovnaður: 1927
Ábyrgdarblaðstjóri:
Eirikur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo
Útgevandi: Sp/f Sosialurin

Grafiskt snið/layout:
Pætur Eyðunsson Jensen
Uppseting: Sosialurin,
Tekniska deild
Prent: Prentmiðstøðin

Miðlahúsið:
Avgreiðsla: mán - fri
kl. 08.00 - 16.00

Vikuskipti redaktørur
Barbara Holm
barbara@sosialurin.fo

Lýsingar
Frida Mellemgaard,
lýsingasamskipari
lysing@sosialurin.fo
tel. 341826